آمار و احتمال مهندسی

نیم‌سال دوم ۱۴۰۳-۱۴۰۲

مدرس: دکتر امیر نجفی

دانشکده‌ی مهندسی کامپیوتر

زمان تحویل: ۳۰ فروردین

تمرین سری سوم

- مهلت ارسال پاسخ تا ساعت ۲۳:۵۹ روز مشخص‌شده است.
- همکاری و همفکری شما در انجام تمرین مانعی ندارد اما پاسخ ارسالی هر کس حتما باید توسط خود او نوشته شده باشد.
- در صورت همفکری و یا استفاده از هر منابع خارج درسی، نام همفکران و آدرس منابع مورد استفاده برای حل سوال مورد نظر را ذکر کنید.
- لطفا تصویری واضح از پاسخ سوالات نظری بارگذاری کنید. در غیر این صورت پاسخ شما تصحیح نخواهد شد.

مسئله‌ی ۱. مجذور شرطی

فرض کنید X یک متغیر تصادفی باشد و $Y = X^2$ بر حسب آن تعریف شود. درستی عبارت زیر را ثابت کنید:

$$f_Y(y|X \geqslant 0) = \frac{u(y)}{1 - F_X(0)} \cdot \frac{f_X(\sqrt{y})}{2\sqrt{y}},$$

که در آن u به صورت زیر تعریف می‌گردد:

$$u(y) = \begin{cases} 1, & y \geqslant 0 \\ 0, & \text{در غیر این صورت} \end{cases}$$

حل.

ابتدا $P(Y \leqslant y|X \geqslant 0)$ را محاسبه میکنیم

$$P(Y \leqslant y|X \geqslant 0) = \frac{P(Y \leqslant y, X \geqslant 0)}{P(X \geqslant 0)} = \frac{P(Y \leqslant y, X \geqslant 0)}{1 - P(X < 0)} = \frac{P(Y \leqslant y, X \geqslant 0)}{1 - F_X(0)}$$

حال از آنجایی که شرط $Y = X^2$ را داریم آنگاه

$$\frac{P(Y \leqslant y, X \geqslant 0)}{1 - F_X(0)} = \frac{P(X^2 \leqslant y, X \geqslant 0)}{1 - F_X(0)} = \frac{P(X \leqslant \sqrt{y}, X \geqslant 0)}{1 - F_X(0)}$$

$$= \frac{P(X \leqslant \sqrt{y}) - P(X \leqslant \sqrt{y}, X \leqslant 0)}{1 - F_X(0)} = \frac{P(X \leqslant \sqrt{y}) - P(X \leqslant 0)}{1 - F_X(0)}$$

حال از دو طرف معادله نسبت به y مشتق میگیریم.

$$\frac{dP(Y \leqslant y|X \geqslant 0)}{dy} = f_Y(y|X \geqslant 0) = \frac{d}{dy}\left(\frac{P(X \leqslant \sqrt{y}) - F_X(0)}{1 - F_X(0)}\right)$$

از آنجایی که $1 - F_X(0)$ تابع y نیست میتوان آن را از مشتق بیرون آورد.

$$\frac{1}{1 - F_X(0)} \frac{dP(X \leqslant \sqrt{y} - F_X(0))}{dy} = \frac{1}{1 - F_X(0)} \frac{dP(X \leqslant \sqrt{y})}{d\sqrt{y}} \frac{d\sqrt{y}}{dy}$$

$$= \frac{1}{1-F_X(0)} f_X(\sqrt{y}) \frac{1}{2\sqrt{y}}$$

توجه کنید از آنجایی که توزیع بالا به ازای y های مثبت تعریف میشود باید عبارت بالا را بصورت زیر نوشت

$$\frac{u(y)}{1-F_X(0)} \cdot \frac{f_X(\sqrt{y})}{2\sqrt{y}} = f_Y(y|X \geqslant 0)$$

$\triangleright$

مسئله‌ی ۲. بیمه

یک شرکت بیمه، خانه‌ها را در سه شهر A، B و C تحت پوشش خود قرار می‌دهد. می‌دانیم خسارات رخ‌داده در این شهرها مستقل هستند و توابع مولد گشتاور برای میزان خسارت در هر یک از شهرها به صورت زیر است:

$$M_A(t) = (1-2t)^{-3} \qquad M_B(t) = (1-2t)^{-2.5} \qquad M_C(t) = (1-2t)^{-4.5}$$

اگر X مجموع خسارت در هر سه شهر باشد، $\mathbb{E}(X^3)$ را بدست آورید.

حل. در نظر بگیرید که J و K و L میزان خسارت در هریک از شهرها می‌باشد. حال طبق تعریف صورت سوال داریم $X = J + K + L$. از آنجایی که میزان خسارت در هریک از شهرها از یکدیگر مستقل است پس J و K و L از یکدیگر مستقل هستند. درنتیجه تابع مولد گشتاور برای X که مجموع آن‌ها است برابر است با حاصل ضرب توابع مولد گشتاور آن‌ها. به عبارتی داریم:

$$M_X(t) = M_K(t)M_J(t)M_L(t) = (1-2t)^{-3-2.5-4.5} = (1-2t)^{-10}.$$

حالا از این تابع مولد گشتاور مشتقات اول تا سوم را محاسبه می‌کنیم:

$$M'_X(t) = (-2)(-10)(1-2t)^{-11},$$

$$M''_X(t) = (-2)^2(-10)(-11)(1-2t)^{-12},$$

$$M'''_X(t) = (-2)^3(-10)(-11)(-12)(1-2t)^{-13}.$$

حال خواسته سوال یا همان $E(X^3)$ برابر است با:

$$E(X^3) = M'''_X(0) = (-2)^3(-10)(-11)(-12) = 10,560.$$

$\triangleright$

مسئله‌ی ۳. درمان

فرض کنید دو نوع درمان برای سنگ کلیه وجود دارد: درمان A و درمان B. همچنین در نظر بگیرید که جدول زیر، احتمال موفقیت این دو نوع درمان را نشان می‌دهد.

	درمان A	درمان B
سنگ‌های کوچک	۰.۹۳	۰.۸۷
سنگ‌های بزرگ	۰.۷۳	۰.۶۸

فرض کنید در کلیه هر بیمار، فقط سنگ‌های کوچک یا سنگ‌های بزرگ موجود است (هیچ بیماری هر دو نوع سنگ را در کلیه خود ندارد) و می‌دانیم احتمال اینکه سنگ‌ها کوچک یا بزرگ باشند، به ترتیب برابر ۰.۶ و ۰.۴ است.

پزشکان، بیمارانی را که کلیه آن‌ها شامل سنگ‌های کوچک باشد، در ٪۲۰ مواقع با روش A درمان می‌کنند. آن‌ها همچنین بیمارانی را که کلیه آن‌ها شامل سنگ‌های بزرگ باشد، در ٪۸۰ مواقع با روش A درمان می‌کنند. اگر برای درمان یک بیمار از روش A استفاده نشود، حتما روش B تجویز خواهد شد.

الف) اگر برای یک بیمار روش A تجویز شده باشد، احتمال موفقیت درمان چقدر است؟

ب) اگر برای یک بیمار روش B تجویز شده باشد، احتمال موفقیت درمان چقدر است؟

پ) به نظر شما کدام درمان بهتر است؟

حل. برای حل این مسأله، می‌توانیم از قانون احتمال کل و احتمال شرطی استفاده کنیم.

بگذارید:

S را رویداد موفقیت درمان در نظر بگیریم.

A را رویداد تجویز درمان A در نظر بگیریم.

B را رویداد تجویز درمان B در نظر بگیریم.

SS را رویداد داشتن سنگ‌های کوچک در نظر بگیریم.

SL را رویداد داشتن سنگ‌های بزرگ در نظر بگیریم.

$P(SS) = ۰/۶$ (احتمال داشتن سنگ‌های کوچک)

$P(SL) = ۰/۴$ (احتمال داشتن سنگ‌های بزرگ)

$P(A|SS) = ۰/۲$ (احتمال تجویز درمان A به شرط داشتن سنگ‌های کوچک)

$P(A|SL) = ۰/۸$ (احتمال تجویز درمان A به شرط داشتن سنگ‌های بزرگ)

حالا، بیایید محاسبه کنیم:

الف) احتمال موفقیت درمان در صورت تجویز درمان :A

$$P(S|A) = P(S|A \cap SS) \times P(SS) + P(S|A \cap SL) \times P(SL)$$
$$= (۰/۹۳ \times ۰/۲) \times ۰/۶ + (۰/۷۳ \times ۰/۸) \times ۰/۴$$
$$= ۰/۱۸۶ + ۰/۲۳۳۶$$
$$= ۰/۴۱۹۶$$

ب) احتمال موفقیت درمان در صورت تجویز درمان :B

$$P(S|B) = P(S|B \cap SS) \times P(SS) + P(S|B \cap SL) \times P(SL)$$
$$= (۰/۸۷ \times ۰/۸) \times ۰/۶ + (۰/۶۸ \times ۰/۲) \times ۰/۴$$
$$= ۰/۴۱۷۶ + ۰/۱۳۶$$
$$= ۰/۵۵۳۶$$

ج) مقایسه احتمال‌ها: - احتمال موفقیت با درمان A تقریباً برابر با ۴۱۹۶.۰ است. - احتمال موفقیت با درمان B تقریباً برابر با ۵۵۳۶.۰ است.

مقایسه این احتمال‌ها نشان می‌دهد که درمان B احتمال موفقیت بیشتری دارد، بنابراین بهترین گزینه به نظر می‌رسد. ▷

مسئله‌ی ۴. واریانس حرفه‌ای

الف) واریانس Y به شرط X به صورت زیر تعریف می‌شود:

$$\mathrm{Var}(Y|X) = \mathbb{E}((Y - \mathbb{E}(Y|X))^{۲}|X).$$

ثابت کنید تعریف زیر، معادل همان تعریف بالاست.

$$\mathrm{Var}(Y|X) = \mathbb{E}(Y^{۲}|X) - (\mathbb{E}(Y|X))^{۲}$$

ب) فرض کنید X و Y و Z سه متغیر تصادفی روی یک فضای احتمال باشند. قانون واریانس کل بیان می‌کند:

$$\mathrm{Var}[X] = \mathrm{Var}[\mathbb{E}[X|Z]] + \mathbb{E}[\mathrm{Var}[X|Z]]$$

این قانون را اثبات کنید.
پ) ثابت کنید اگر قانون واریانس کل را روی واریانس شرطی اعمال کنیم، خواهیم داشت:

$$\mathrm{Var}[X|Y] = \mathrm{Var}[\mathbb{E}[X|Z,Y]|Y] + \mathbb{E}[\mathrm{Var}[X|Z,Y]|Y]$$

حل.

الف) برای حل این سوال ابتدا طبق تعریف امید ریاضی را به انتگرال تبدیل میکنیم و انتگرال را به صورت حاصل جمع سه انتگرال در می آوریم. حاصل هر یک از انتگرال ها را به دست آورده و با هم جمع میکنیم.

$$\mathbb{E}((Y - \mathbb{E}(Y|X))^{۲}|X) = \int_{-\infty}^{\infty} (y - \mathbb{E}(Y|X))^{۲} P(y|X)dy =$$

$$\int_{-\infty}^{\infty} y^{۲} P(y|X)dy + \int_{-\infty}^{\infty} \mathbb{E}^{۲}(Y|X)P(y|X)dy - ۲\int_{-\infty}^{\infty} y\mathbb{E}(Y|X)P(y|X)dy =$$

$$\int_{-\infty}^{\infty} y^{۲} P(y|X)dy + \mathbb{E}^{۲}(Y|X)\int_{-\infty}^{\infty} P(y|X)dy - ۲\mathbb{E}(Y|X)\int_{-\infty}^{\infty} yP(y|X)dy =$$

$$\mathbb{E}(Y^{۲}|X) + \mathbb{E}^{۲}(Y|X) - ۲\mathbb{E}^{۲}(Y|X) = \mathbb{E}(Y^{۲}|X) - (\mathbb{E}(Y|X))^{۲}$$

در نتیجه ثابت شد که دو تعریف ارائه شده معادل هستند.
ب) میدانیم

$$\mathrm{Var}(X) = \mathbb{E}(X^{۲}) - \mathbb{E}^{۲}(X)$$

که آن را میتوان به شکل زیر نوشت:

$$\mathbb{E}(X^{۲}) = \mathrm{Var}(X) + \mathbb{E}^{۲}(X)$$

طبق قانون امید ریاضی کل داریم:

$$\mathbb{E}(X^{۲}) = \mathbb{E}[\mathrm{Var}(X|Z) + \mathbb{E}^{۲}(X|Z)]$$

حال از دو طرف $\mathbb{E}^{۲}(X)$ را کم میکنیم:

$$\mathbb{E}(X^{۲}) - \mathbb{E}^{۲}(X) = \mathbb{E}[\mathrm{Var}(X|Z) + \mathbb{E}^{۲}(X|Z)] - \mathbb{E}^{۲}(X)$$

طبق قانون امید ریاضی کل:

$$\mathbb{E}(X^{۲}) - \mathbb{E}^{۲}(X) = \mathbb{E}[\mathrm{Var}(X|Z) + \mathbb{E}^{۲}(X|Z)] - \mathbb{E}^{۲}(\mathbb{E}(X|Z))$$

حال طبق خاصیت خطی بودن امید ریاضی:

$$\mathbb{E}(X^{۲}) - \mathbb{E}^{۲}(X) = \mathbb{E}[\mathrm{Var}(X|Z)] + (\mathbb{E}[\mathbb{E}^{۲}(X|Z)] - \mathbb{E}^{۲}(\mathbb{E}(X|Z))$$

طبق تعریف واریانس:

$$\mathrm{Var}(X) = \mathbb{E}[\mathrm{Var}(X|Z)] + \mathrm{Var}[\mathbb{E}(X|Z)]$$

در نتیجه قانون واریانس کل اثبات شد.
پ) مشابه قسمت قبل عمل میکنیم:

$$\mathrm{Var}(X|Y) = \mathbb{E}(X^۲|Y) - \mathbb{E}^۲(X|Y)$$

که آن را میتوان به شکل زیر نوشت:

$$\mathbb{E}(X^۲|Y) = \mathrm{Var}(X|Y) + \mathbb{E}^۲(X|Y)$$

طبق قانون امید ریاضی کل داریم:

$$\mathbb{E}(X^۲|Y) = \mathbb{E}[\mathrm{Var}(X|Z,Y) + \mathbb{E}^۲(X|Z,Y)|Y]$$

حال از دو طرف $\mathbb{E}^۲(X|Y)$ را کم میکنیم:

$$\mathbb{E}(X^۲|Y) - \mathbb{E}^۲(X|Y) = \mathbb{E}[\mathrm{Var}(X|Z,Y) + \mathbb{E}^۲(X|Z,Y)|Y] - \mathbb{E}^۲(X|Y)$$

طبق قانون امید ریاضی کل:

$$\mathbb{E}(X^۲|Y) - \mathbb{E}^۲(X|Y) = \mathbb{E}[\mathrm{Var}(X|Z,Y) + \mathbb{E}^۲(X|Z,Y)|Y] - \mathbb{E}^۲(\mathbb{E}(X|Z,Y)|Y)$$

حال طبق خاصیت خطی بودن امید ریاضی:

$$\mathbb{E}(X^۲|Y) - \mathbb{E}^۲(X|Y) = \mathbb{E}[\mathrm{Var}(X|Z,Y)|Y] + (\mathbb{E}[\mathbb{E}^۲(X|Z,Y)|Y] - \mathbb{E}^۲(\mathbb{E}(X|Z,Y)|Y)$$

طبق تعریف واریانس:

$$\mathrm{Var}(X|Y) = \mathbb{E}[\mathrm{Var}(X|Z,Y)|Y] + \mathrm{Var}[\mathbb{E}(X|Z,Y)|Y]$$

در نتیجه قانون واریانس کل برای حالت شرطی نیز ثابت شد.

$\triangleright$

مسئله‌ی ۵. کشیدگی

برای متغیر تصادفی X، $\mathrm{Kurt}(X)$ را به شکل زیر تعریف می‌کنیم.

$$\mathrm{Kurt}(X) = \mathbb{E}\left[\left(\frac{X-\mu}{\sigma}\right)^۴\right] = \frac{\mathbb{E}[(X-\mu)^۴]}{(\mathbb{E}[(X-\mu)^۲])^۲}$$

نشان دهید در صورتی که $X \sim \mathcal{N}(۰,\sigma^۲)$، خواهیم داشت: $\mathrm{Kurt}(X) = ۳$.
راهنمایی: $M_X(t) = e^{t\mu + \frac{۱}{۲}\sigma^۲ t^۲}$

حل.

$$\mathbb{E}[X^k] = \frac{d^k}{dt^k} M_X(t)|_{t=۰}$$

$$\mu = ۰ \implies M_X(t) = e^{\frac{۱}{۲}\sigma^۲ t^۲}$$

$$\frac{d}{dt} M_X(t) = \sigma^۲ t e^{\frac{۱}{۲}\sigma^۲ t^۲}$$

$$\frac{d^۲}{dt^۲} M_X(t) = \sigma^۴ t^۲ e^{\frac{۱}{۲}\sigma^۲ t^۲} + \sigma^۲ e^{\frac{۱}{۲}\sigma^۲ t^۲} = \boldsymbol{A(t)}$$

$$\frac{d^3}{dt^3}M_X(t) = \sigma^6 t^3 e^{\frac{1}{2}\sigma^2 t^2} + 2\sigma^4 t e^{\frac{1}{2}\sigma^2 t^2} + \sigma^4 t e^{\frac{1}{2}\sigma^2 t^2}$$

$$\Longrightarrow \frac{d^3}{dt^3}M_X(t) = \sigma^6 t^3 e^{\frac{1}{2}\sigma^2 t^2} + 3\sigma^4 t e^{\frac{1}{2}\sigma^2 t^2}$$

$$\frac{d^4}{dt^4}M_X(t) = \sigma^8 t^4 e^{\frac{1}{2}\sigma^2 t^2} + 3\sigma^6 t^2 e^{\frac{1}{2}\sigma^2 t^2} + 3\sigma^6 t^2 e^{\frac{1}{2}\sigma^2 t^2} + 3\sigma^4 e^{\frac{1}{2}\sigma^2 t^2}$$

$$\Longrightarrow \frac{d^4}{dt^4}M_X(t) = \sigma^8 t^4 e^{\frac{1}{2}\sigma^2 t^2} + 6\sigma^6 t^2 e^{\frac{1}{2}\sigma^2 t^2} + 3\sigma^4 e^{\frac{1}{2}\sigma^2 t^2} = \boldsymbol{B(t)}$$

$$Kurt(X) = \frac{\mathbb{E}[(X-\mu)^4]}{(\mathbb{E}[(X-\mu)^2])^2} = \frac{\mathbb{E}[X^4]}{(\mathbb{E}[X^2])^2} = \frac{B(0)}{(A(0))^2}$$

$$Kurt(X) = \frac{3\sigma^4}{(\sigma^2)^2} = 3$$

$\triangleright$

مسئله‌ی ۶. برشِ چوب

یک تکه چوب به طول $l > 0$ را در نظر بگیرید. نقطه‌ای را در امتداد طول این تکه چوب در نظر می‌گیریم و از آن نقطه، چوب را به دو قسمت تقسیم می‌کنیم. فرض کنید این نقطه را بر اساس توزیع یکنواخت انتخاب می‌کنیم. اگر R متغیر تصادفی نشان‌دهنده‌ی نسبت طول قسمت درازتر تکه چوب به طول قسمت کوتاه‌تر آن باشد، تابع چگالی احتمال R را به دست آورید.
راهنمایی: ابتدا تابع توزیع تجمعی R را محاسبه کنید.

حل. فرض کنید که نقطه تصادفی انتخاب شده از سمت چپ چوب به فاصله X قرار دارد. در نتیجه نسبت بخش بلندتر چوب به بخش کوتاه تر آن برابر است با

$$R = \begin{cases} \frac{\ell - X}{X} & \text{if} \quad X < \frac{\ell}{2}, \\ \frac{X}{\ell - X} & \text{if} \quad X \geqslant \frac{\ell}{2}. \end{cases}$$

حال تابع توزیع تجمعی R برابر است با

$$F_R(r) = P(R \leqslant r) = P\left(\frac{\ell - X}{X} \leqslant r, X < \frac{\ell}{2}\right) + P\left(\frac{X}{\ell - X} \leqslant r, X \geqslant \frac{\ell}{2}\right).$$

یا به صورت ساده تر:

$$F_R(r) = P\left(\frac{\ell}{r+1} \leqslant X \leqslant \frac{\ell}{2}\right) + P\left(\frac{\ell}{2} \leqslant X \leqslant \frac{r\ell}{r+1}\right),$$

$$F_R(r) = P\left(\frac{\ell}{r+1} \leqslant X \leqslant \frac{r\ell}{r+1}\right).$$

چون X به طور تصادفی و یکنواخت در طول چوب توزیع شده است، احتمال اینکه X در فاصله $\frac{\ell}{r+1} \leqslant X \leqslant \frac{r\ell}{r+1}$ قرار بگیرد، طول این فاصله تقسیم بر کل طول چوب است، پس

$$F_R(r) = \frac{\frac{r\ell}{\ell} - \frac{\ell}{\ell}}{r+1} - \frac{1}{r+1} = \frac{r-1}{r+1}.$$

که اگر از آن مشتق بگیریم داریم

$$f_R(r) = \frac{d}{dr}F_R(r) = \frac{2}{(r+1)^2}.$$

تمام موارد بالا برای $r \geqslant ۱$ معتبر است، زیرا نسبت R، طول طرف بلندتر به کوتاه‌تر همیشه حداقل ۱ است.

$$f_R(r) = \begin{cases} \frac{۲}{(r+۱)^۲} & \text{if} \quad r \geqslant ۱, \\ ۰ & \text{if} \quad r < ۱. \end{cases}$$

▷

مسئله‌ی ۷. تابع متغیر تصادفی

فرض کنید X متغیر تصادفی پیوسته با تابع چگالی احتمال زیر باشد.

$$f_X(x) = \begin{cases} \frac{۵}{۳۲}x^۴ & \text{if } ۰ < x \leqslant ۲ \\ ۰ & \text{در غیر این صورت} \end{cases}$$

حال درنظر بگیرید که $Y = X^۲$.

الف) تابع توزیع تجمعی Y را بدست آورید.

ب) تابع چگالی احتمال Y را بدست آورید.

ج) $\mathbb{E}[Y]$ و $\mathrm{Var}[Y]$ را بدست آورید.

حل. الف) برای محاسبه تابع توزیع تجمعی Y که آن را با $F_Y(y)$ می‌دهیم، داریم

$$F_Y(y) = P(Y \leqslant y) = P(X^۲ \leqslant y).$$

از آنجایی که X مقداری بین ۰ تا ۲ می‌گیرد پس Y مقداری بین ۰ تا ۴ می‌گیرد:

$$F_Y(y) = \begin{cases} ۰ & \text{if} \quad y < ۰, \\ P(۰ \leqslant X \leqslant \sqrt{y}) & \text{if} \quad ۰ \leqslant y \leqslant ۴, \\ ۱ & \text{if} \quad y > ۴. \end{cases}$$

برای بدست آوردن مقدار $P(۰ \leqslant X \leqslant \sqrt{y})$ از تابع چگالی احتمال X در بازه ۰ تا $\sqrt{y}$ انتگرال میگیریم

$$P(۰ \leqslant X \leqslant \sqrt{y}) = \int_۰^{\sqrt{y}} \frac{۵}{۳۲}x^۴\, dx = \frac{۱}{۳۲}(\sqrt{y})^۵ = \frac{y^{\frac{۵}{۲}}}{۳۲}.$$

پس در نهایت تابع توزیع تجمعی Y به شکل زیر بدست می‌آید.

$$F_Y(y) = \begin{cases} ۰ & \text{if} \quad y < ۰, \\ \frac{y^{\frac{۵}{۲}}}{۳۲} & \text{if} \quad ۰ \leqslant y \leqslant ۴, \\ ۱ & \text{if} \quad y > ۴. \end{cases}$$

ب) حال برای بدست آوردن تابع چگالی احتمال Y که آن را با $f_Y(y)$ نشان می‌دهیم کافی است که از تابع توزیع تجمعی آن مشتق بگیریم

$$f_Y(y) = \frac{d}{dy}F_Y(y) = \frac{d}{dy}\left(\frac{y^{\frac{۵}{۲}}}{۳۲}\right) = \frac{۵}{۶۴}y^{\frac{۳}{۲}}.$$

این رابطه برای y در بازه ۰ تا ۴ برقرار است. پس درنهایت داریم

$$f_Y(y) = \begin{cases} \frac{۵}{۶۴}y^{\frac{۳}{۲}} & \text{if} \quad ۰ \leqslant y \leqslant ۴, \\ ۰ & \text{otherwise}. \end{cases}$$

ج) برای محاسبه $E[Y]$ داریم

$$E[Y] = \int_{۰}^{۴} y f_Y(y)\,dy = \int_{۰}^{۴} y \frac{۵}{۶۴} y^{\frac{۳}{۲}}\,dy = \frac{۵}{۶۴}\int_{۰}^{۴} y^{\frac{۵}{۲}}\,dy.$$

پس از حل انتگرال به رابطه

$$\int y^{\frac{۵}{۲}}\,dy = \frac{۲}{۷} y^{\frac{۷}{۲}} + C,$$

می‌رسیم که با اعمال بازه انتگرال گیری به پاسخ نهایی زیر می‌رسیم

$$E[Y] = \frac{۵}{۶۴}\left(\frac{۲}{۷} y^{\frac{۷}{۲}}\right)\Bigg|_{۰}^{۴} = \frac{۵}{۶۴}\cdot\frac{۲}{۷}\cdot ۴^{\frac{۷}{۲}} = \frac{۵}{۶۴}\cdot\frac{۲}{۷}\cdot ۱۲۸ = \frac{۱۲۸۰}{۴۴۸} \approx ۲/۸۵۷.$$

همچنین برای محاسبه $\mathrm{Var}(Y)$ از رابطه زیر استفاده می‌کنیم

$$\mathrm{Var}(Y) = E[Y^{۲}] - (E[Y])^{۲}.$$

که حاصل $E[Y]$ را داریم پس فقط کافی است که حاصل $E[Y^{۲}]$ را نیز محاسبه کنیم. از آنجایی که $Y = X^{۲}$، $Y^{۲} = (X^{۲})^{۲} = X^{۴}$ پس داریم

$$E[Y^{۲}] = E[X^{۴}] = \int_{۰}^{۲} x^{۴} f_X(x)\,dx.$$

$$E[X^{۴}] = \int_{۰}^{۲} x^{۴}\left(\frac{۵}{۳۲} x^{۴}\right)dx = \int_{۰}^{۲} \frac{۵}{۳۲} x^{۸}\,dx.$$

با حل انتگرال به جواب نهایی $E[Y^{۲}]$ می‌رسیم.

$$\int_{۰}^{۲} \frac{۵}{۳۲} x^{۸}\,dx = \frac{۵}{۳۲}\frac{x^{۹}}{۹}\Bigg|_{۰}^{۲} = \frac{۵}{۳۲}\frac{۲^{۹}}{۹} = \frac{۵}{۳۲}\frac{۵۱۲}{۹} = \frac{۲۵۶۰}{۲۸۸} \approx ۸/۸۸۹.$$

در نهایت برای محاسبه $\mathrm{Var}(Y)$ داریم

$$\mathrm{Var}(Y) = E[Y^{۲}] - (E[Y])^{۲} = ۸/۸۸۹ - ۲/۸۵۷^{۲} \approx ۸/۸۸۹ - ۸/۱۶۸ = ۰/۷۲۱.$$

$\triangleright$

موفق باشید :)